

en daar het heuvellandschap door moet. Ik zie elke dag de sneeuwgrens in de verte op de Alpen naar beneden kruipen. De eerste velden bedekt met natte sneeuw vormen een mooi contrast met de bomen, en het geluid van vogelzang klinkt helder door de gedempte stilte. Boven het witte oppervlak hoor ik de Veldleeuwrik die hier zomer en winter verblijft. In mijn gedachten was het altijd alleen een zomervogel, maar dat kan er ook mee te

maken hebben dat ik in de zomer veel meer in weilanden te vinden was. De Rode Wouw jaagt weer op de Veldleeuwrik die stilvalt als de Wouw zijn ronde maakt. Ruigpootbuizerd en Torenvalk zijn de andere jagers die de rust verstoren. Ik loop een bos in en ploeter door een steeds dikker wordende laag sneeuw. Ik denk aan de weken hiervoor waarin ik in T-shirt buiten heb gelopen. Zo veranderlijk is de lente natuurlijk ook voor de

Van de Noordzee tot de Bosporus 4

Column Jacques Grégoire

Jacques Grégoire is kunstenaar en wandelt voor zijn nieuwe kunstproject in de voetsporen van de Britse schrijver Patrick Leigh Fermor, die in 1932 van de Noordzee naar de Bosporus liep.

Voor De Gierzwaluw zet hij zijn observaties op papier van de vogels en van alle bijzonderheden die hij tegenkomt op zijn drie jaar durende reis. Het is een kunstwerk, deze tocht langs de Rijn en Donau, op zoek naar de basis van Europa door onderzoek naar de geomorfologie en de daaruit voortkomende verspreiding van vogels over het continent. Elke dag schetst en aquarelleert hij het veranderende landschap en portretteert hij in inkt de vogelsoorten die hij tegenkomt.

Eind april, de weken voor ik vertrek vanuit München, is het heerlijk weer en zijn de temperaturen ver in de twintig graden. Het moment dat ik noordelijk begin te lopen richting de Donau gaat de temperatuur zo hard naar beneden dat mijn winterkleding die onderin mijn tas zit weer aan moet.

De lentevogels zijn ook hier aangekomen en overal hoor ik Fitis, Tjiftjaf, Zwartkop, Koekoek en zie ik Bonte Vliegenvangers en Gekraagde Roodstaarten. Het is lente en ik ben ingepakt met nepbontmuts en handschoenen tegen de gure wind. Drie tot maximaal zeven graden, dat voorspelt niet veel goeds als ik straks de grens met Oostenrijk over ga

vogels. Het laatste restje wintervogels trekt door veld en bos naar het noorden. Ik hoor en zie Kramsvogel en Koperwiek en tegelijk zie ik ook de eerste Zwarte Roodstaarten rondhuppen. Het is een vreemde gewaarwording om op één dag drie keer de sneeuwgrens te moeten passeren op de heuvels waar de Donau tussendoor stroomt. Een dag verstrijkt met wandelen in zware sneeuwbuien waarin geen vogel zich laat zien en ik alleen compleet verrast word

door een Patrijs die vrijwel onder mijn voeten met vreselijk kabaal opstijgt en verdwijnt. Het is het hoogtepunt van de dag.

Niets is fijner dan met nachtvorst en berijpte bomen wakker te worden en te weten dat er een mooie warme dag aan komt. De omslag kwam na ruim een week lopen en de temperatuur steeg van min twee naar achttien graden in één dag. Bij de plaats Linz is het ineens echt heerlijk lenteweer en terwijl ik aan de oever van

de Donau zit en een aquarel van de veranderde omgeving maak zie ik werkelijk duizenden Boeren- en Huiszwaluwen laag over het water van het oosten naar het westen vliegen. Het is een stroom vogels zo ver het oog reikt en deze snelweg boven het water zal op deze manier al duizenden generaties lang gebruikt zijn.

Op geluid kan ik de Kleine Bonte Specht determineren en binnen een kwartier na elkaar zie ik de Klapexster en de Grauwe Klauwier. De laatste zal binnen een dag de meest voorkomende vogel worden.

Op elke struik met een territorium van een kilometer zie ik wel een exemplaar. Dit zijn de dagen dat ik gemiddeld 40 kilometer per dag loop, dus dat zijn heel wat Grauwe Klauwieren.

Boven de dichte bossen zie ik een Zwarte Ooievaar vliegen die ik determineer door mijn 600 mm lens erop te richten en af te drukken. De camera is een van de beste manieren om in alle rust soorten te bekijken, zeker als een streepje meer of minder het verschil tussen de soorten bepaalt. Niet moeilijk om te zien is dat de aantallen Turkse Tortels enorm zijn toegenomen. Ze overtreffen de Houtduiven inmiddels ruim.

Er gaat geen dag voorbij, sinds ik door Tiel ben gelopen, dat ik niet een exemplaar van de Groene Specht hoor of zie. De soorten spechten worden nu ook aangevuld met de Grijskopspecht, die ik

lopend door het Wienerwald voor het eerst zie.

Weken heb ik naar dit moment uitgekeken en op 20 kilometer afstand van Wenen gaat mijn hart sneller kloppen; mijn eerste Bonte Kraai betekent dat ik een grens over aan het gaan ben waar de Zwarte Kraai door de andere soort vervangen gaat worden. Wat zou toch verklaren waarom de Zwarte Kraaien ten westen van deze lijn zijn en waarom de Bonte Kraaien voornamelijk ten oosten te vinden zijn? Heeft het te maken met de manier van bewerken van land of juist met temperatuur en het klimaat? Dat zal ik tijdens het vervolg van mijn tocht in de zomer van Wenen naar Boedapest uit gaan zoeken.

Ik zie de stad Wenen langzaam groeien, terwijl ik vanuit de heuvels van het Wienerwald, zwaar bemodderd, de bebouwing in loop. De tientallen vogelsoorten die me muzikaal hebben begeleid gedurende de afgelopen 450 kilometer verstommen en alleen de Merel en Bonte Kraai komen met hun zang boven het geluid van verkeer en mensenmassa uit. Tijd om even wat cultuur op te snuiven. Vanaf het dakterras van mijn verblijf overzie ik de stad en geniet van het gieren en zwieren van de Gierzwaluwen, de lente is werkelijk begonnen. Volgende keer zal mijn vertrekpunt weer Wenen zijn, dan op het hoogtepunt van de zomer!

Provinciaal Weidevogelmeetnet *Frank van Groen*

"Nederland is het land in Europa waar de meeste weidevogels broeden"

FOTO'S: FRANK VAN GROEN

Als net begonnen vogelaar fietste ik begin jaren 80 ten noorden van Amsterdam de Poppendammorgouw af. Het weggetje verdween als onverhard pad in de weilanden, boven me wolken alarmerende Grutto's. Dit 'wildernisgevoel' is jammer genoeg verdwenen met de later uitgevoerde ruilverkaveling en het asfalteren van het onverharde karrespoor. Later hoorde ik dat in de gemeente Amsterdam meer Grutto's broedden dan in heel Groot-Brittannië bij elkaar. Dat maakte indruk. Nederland is het land in Europa waar de meeste weidevogels broeden. Noord-Holland is een van de belangrijkste provincies in ons land voor deze groep vogels. En de omgeving van Amsterdam, met name Amstelland en Waterland, is een van de belangrijkste gebieden in Noord-Holland voor weidevogels. In 1987 is het Provinciale Weidevogelmeetnet in Noord-Holland van start gegaan. Het is daarmee één van de oudste weidevogelmeetnetten in ons land en in 2016 was het 30e jaar op rij dat dit meetnet werd uitgevoerd. De gegevens worden verzameld in het kader van het landelijk weidevogelmeetnet in het NEM (Netwerk Ecologische Monitoring).